

И днесъ по земљ-тѣ има едни провлены пла-
нини и връхове, кои-то понѣкога извръгатъ огнь,
камъніе, парж, растопены руды и пепель. Тыя плани-
ны наричатъ *волканы* или *огнемѣтни* планины. Тыи
види ся да сѫ като едни комине, изъ кои-то издыш-
шатъ онія силни огневе, кои-то и днесъ еще врълѣ-
шътъ вътрѣ у земљ-тѣ. Доклѣ земна-та кора была
тѣнка тя часто ся пукала и продънвала и изъ земљ-
тѣ излизали огневе; и днесъ по много мѣста ся на-
миратъ дыри отъ такива загаснѣлы комине, отъ кои-
то едно врѣмѧ излизалъ огнь.

Кора-та на земљ-тѣ сега доста е надебеляла и
доста ся е вкоравила, за това и не ся пука тѣй лесно,
какво-то едно врѣмѧ. Нѣ въ срѣдѣ-тѣ ѹ и до днесъ
еще бухти буенъ огнь, а това ся познава по вол-
каны-ты, кои-то и сега отъ врѣмѧ на врѣмѧ извръ-
гатъ дымъ, пламыкъ, растопены камъніе, пепель,
горяща вода и пр. Понѣкога до толкова много връ-
гатъ такива нѣща, що-то затрупватъ цѣлъ градове.
Така станжало прѣди 1800 години, кога-то волканъ
Везувіи у Италіи затрупалъ цѣлъ три града съ вси-
чко, що имало у тѣхъ. Сега волканы-ти ако и да сѫ
ослабнѣли все пакъ понѣкога блювать, и земя-та отъ
врѣмѧ наврѣмѧ ся тръси, а по много мѣста извирагъ
горящи воды. Всичко това свидѣтелствува, че у
земљ-тѣ и днесъ еще врълѣ силенъ огнь. Воды-ты
изъ земљ-тѣ отъ силный огнь у земљ-тѣ излизатъ
на парж, па и много другояче пары (газове) ся по-
двигатъ, и както у захлупено гърне, кога ври у
него вода, парата подвига похлупака, така сѫщо
и пары-ты исподъ земљ-тѣ насиливатъ за да из-
лѣзятъ навънъ и излизатъ изъ нѣкои волканъ, кой-
то въ тоя случаѣ имъ служи като коминъ. Доклѣ